

خلیل عقیلی فرج

تفسیر قرآن
کریم

قواعد تفسیر قرآن کریم

فصل دوم | بخش اول : تمرین

نقش اختلاف قرائت ها در تفسیر | تمرین

خلاصه مباحث مربوط به جلسه گذشته

- نقش قرائت در تفسیر قرآن
- دلایل پیدایش اختلاف قرائت ها
- تفاوت اختلاف قرائت با تحریف
- اقسام اختلاف قرائت در آیات قرآن
- روش برخورد با اختلاف قرائت ها در تفسیر

آیه ۱۳۰ صافات

سَلِّمْ عَلٰى اٰلِ يٰسِیْنَ ۱۳۰

سرايه

صفحه ۳۵۵

جلد ۲۶

مفاتیح الغیب

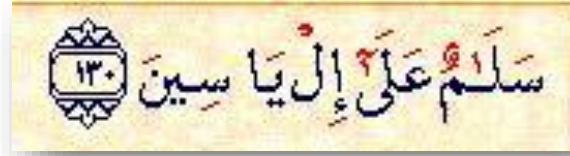
بالتوہید الخالص فإنہم لا یحضرون ثم قال: وَ نَزَّكْنَا عَلَیْہِ فِی الْاَجْرِیْنِ سَلِّمْ عَلٰى اٰلِ یٰسِیْنَ قرأ نافع و ابن عامر و یعقوب (آل یاسین) علی إضافة لفظ آل إلی لفظ یاسین و الباقون بكسر الألف و جزم اللام موصولة بیاسین، أما القراءة الأولى فیها وجوه الأول: و هو الأقرب أنا ذكرنا أنه إلیاس بن یاسین فكان إلیاس آل یاسین الثاني: (آل یاسین) آل محمد صلی اللہ علیہ و سلم و الثالث: أن یاسین اسم القرآن، كأنه قیل سلام اللہ علی من آمن بكتاب اللہ الذي هو یاسین، و الوجه هو الأول لأن ألیق بسیاق الكلام، و أما القراءة الثانية فیها وجوه الأول: قال الزجاج یقال میكال و میكائیل

مفاتیح الغیب، ج ۲۶، ص: ۳۵۵

و میكائیلین، فكذا هاهنا إلیاس و إلیاسین و الثاني: قال الفراء هو جمع و أراد به إلیاس و أتباعه من المؤمنین، كقولهم المهلبون و السعدون

خایل عقیلے فرج * اصول و مقدمات تفسیر

آیہ ۱۳۰ صفات

دارای دو قرائت :

۱- **إِلِ ياسين** «« حضرت الیاس (ع) «« مطابق مصحف موجود

۲- **آلِ ياسين** «« حضرت محمد (ص) «« مطابق روایات

دلایل موید قرائت اول :

۱- کتابت این عبارت در مصحف های موجود به صورت «إِلْ يَاسِينَ» است و مصحف موجود دارای شهرت است.

۲- سیاق آیه : یعنی ارتباط معنایی آیه با آیات قبل و بعد

إِنَّا كَذَّبُكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا

الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لَوْطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾

در آیات بعدی نیز بحث از دیگر پیامبران گذشته به میان آمده است

خایل عقیلے فرج * اصول و مقدمات تفسیر

دلائل موید قرائت دوم :

۱- روایات شیعہ و سنی

البرهان فی تفسیر القرآن جلد ۴ صفحہ ۶۳۴

قوله تعالى:

سَلَامٌ عَلٰى اٰلِ يٰسِیْنِ [۱۳۰]

۹۰۴۸ / [۱]- ابن بابویه، قال: حدثنا محمد بن إبراهيم بن إسحاق الطائفي (رضي الله عنه)، قال: حدثنا أبو أحمد عبد العزيز بن يحيى بن أحمد بن عيسى الجلودي البصري، قال: حدثنا محمد بن سهل، قال: حدثنا الخضر بن أبي فاطمة البلخي، قال: حدثنا وهيب «۳» بن نافع، قال: حدثنا كادح، عن الصادق جعفر بن محمد، عن آبائه، عن علي (عليهم السلام)، في قوله عز وجل: سَلَامٌ عَلٰى اٰلِ يٰسِیْنِ، قال: «يس محمد (صلى الله عليه وآله)، ونحن آل يس».

۹۰۴۹ / [۲]- و عنه: عن عبد الله بن محمد بن عبد الوهاب، قال: حدثنا أبو محمد عبد الله بن يحيى بن عبد الباقي، قال: حدثنا أبي، قال: حدثنا علي بن الحسن بن عبد الغني المعاني «۳»، قال: حدثنا عبد الرزاق، عن مندل، عن الكلبي، عن أبي صالح، عن ابن عباس، في قوله عز وجل: سَلَامٌ عَلٰى اٰلِ يٰسِیْنِ، قال: السلام من رب العالمين على محمد وآله (صلى الله عليه وآله) والسلام لمن تولاهم في القيامة».

خايل عقيلے فرج * اصول و مقدمات تفسیر

دلایل موید قرائت دوم :

۲- نظرات دانشمندان شیعه و سنی

* اهل تسنن: حاکم حسکانی، طبرانی، ذهبی، ابن حجر عسقلانی

← ابن جزری: و کذا رسمت فی جمیع المصاحف

* اهل تشیع: علامه مجلسی، سید هاشم بحرانی، مرحوم طبرسی و...

۳- توقیع که طبرسی از محمد حمیری از امام زمان (عج) درباره خواندن زیارت

آل یاسین

۴- جدا بودن (إل + یاسین) و جمع شدن کلمه إلیاس در کتابت موجود

خلیل عقیلے فرج * اصول و مقدمات تفسیر

خصوصا در چند آیه قبل

نتیجه گیری

۱- با توجه به عدم تواتر روایات و مشهور بودن کتابت مصاحف موجود، نمی توان هیچ یک از قرائت ها را بر دیگری ترجیح داد و آن را به پیامبر اکرم (ص) نسبت داد.

۲- دوراه وجود دارد:

الف) بیان هر دو حالت و ادعای عدم تعیین هیچ یک از قرائت ها

ب) جمع بین هر دو قرائت

← معنای ظاهر حضرت الیاس (ع) و معنای باطن پیامبر اکرم و خاندان مطهر

خایل عقیلے فرج * اصول و مقدمات تفسیر

ایشان (ص) هستند.

التماس دعا

